

LETNI DELOVNI NAČRT 2018/19

ZDRAVSTVENO HIGIENSKI REŽIM

VRTEC SONČEK, Videm pri Ptujju

VRTEC ZVEZDICE, Sela

VRTEC MAVRICA, Leskovec

Pripravila: Sonja Valant Godec

1. OPIS DEL IN NALOG PO SISTEMIZACIJI:

Organizator zdravstveno - higienskega režima opravlja naslednja dela in naloge:

- Načrtuje, organizira, usklajuje in nadzira delo na področju higienskega režima,
- načrtuje, spremlja in nadzoruje izvajanje LDN za področje zdravstveno - higienskega režima (ZHR),
- zbira, evidentira in analizira podatke za ZHR,
- predlaga in spremlja nabavo sanitetnega materiala,
- predlaga in uvaja novosti in izboljšave pri postopkih del na higienskem področju,
- predlaga nakup novih osnovnih sredstev za higiensko področje,
- svetuje in strokovno pomaga tehničnemu osebju,
- ukrepa in sodeluje v primeru nalezljivih bolezni in drugih nevarnosti, obvešča ustrezne organe in jim poroča v zvezi s tem,
- izvaja ukrepe v skladu z odločbami inšpekcijskih organov,
- izvaja druge naloge po navodilih ravnatelja.

2. CILJI IN OSNOVNE NALOGE ORGANIZATORJA (ZHR)

- Priprava letnega delovnega načrta za izvajanje zdravstveno - higienskega režima v vrtcu in skrb za izvajanje le-tega.
- spremljanje in nadzor nad izpolnjevanjem zdravstveno - higienskih zahtev in navodil v vrtcu,
- izboljšati zdravstveno - higienski del izvajanja osnovne dejavnosti vrtca Videm, ter v enotah vrtca Zvezdice in Mavrica,
- skrb za vzpostavljanje dobrega sožitja, zdravih pogojev in zadovoljstva otrok ter zaposlenih,
- oblikovanje vrtca kot zdravega in varnega okolja s poudarkom na pozitivnem odnosu otrok, zaposlenih in staršev do zdravja,
- skrb za preprečevanje in obvladovanje nastanka otroških nalezljivih bolezni,
- zagotavljanje varnega in zdravega fizičnega okolja, dobre higiene prostorov, higiene igrač in drugega materiala za delo,

- izvajanje nadzora in kontrola čiščenja, ter izvajanje ukrepov za izboljšanje zdravstveno higienskih pogojev v vrtcu,
- sodelovanje, svetovanje in obveščanje o nastanku pojava nalezljivih bolezni, kako ravnati ob nalezljivih boleznih in ukrepih ob izjemnih situacijah (obveščanje staršev, obveščanje vzgojiteljic, čistilk),
- beleženje pojava nalezljivih bolezni po posameznih skupinah,
- vodenje evidence o nalezljivih bolezenskih stanjih zaposlenih v vrtcu,
- izvajanje drugih nalog po navodilih ravnatelja.

3. VARNOST IN ZDRAVJE OTROK V VRTCU

Za zdravje otrok je zelo pomembno okolje v katerem živijo. V vrtcu se trudimo v skladu z veljavno zakonodajo, zagotoviti otrokom čisto, zdravo in varno okolje. Dobro usposobljeno in izobraženo vzgojno osebje lahko veliko prispeva k osvajanju načel zdravega življenja in promociji le tega nasploh. Zato je pomembno tudi osebno stališče in zavzetost zaposlenih do dejavnikov, ki imajo pozitiven in negativen vpliv na zdravje.

V skladu z Zakonom o vrtcih (Ur. l. RS, št. 12/96) je vrtec vzgojno izobraževalna in ne zdravstvena ustanova. Iz omejenega sledi:

- Starši morajo ob vstopu otroka v vrtec predložiti **POTRDILO O ZDRAVSTVENEM STANJU OTROKA**, s katerim zdravnik potrjuje, da otrok nima kontraindikacij za sprejem v vrtec. Istočasno morajo starši posredovati zdravstvene posebnosti pri otroku (morebitne alergije, nagnjenost k vročinskim krčem,...),
- kakršnokoli dajanje terapije otrokom v vrtcih je kontraindicirano oz. prepovedano. V izjemnih primerih, kot na primer, če ima otrok vročinske krče, se v skladu s pisnimi navodili oz privolitvijo izbranega pediatra otroka le-temu ob pojavu povišane telesne temperature lahko nudi ustrezna terapija še pred prihodom staršev.
- vrtec naj bi obiskovali samo zdravi otroci. Zato prosimo starše, naj redno javljajo vrtcu, če gre za nalezljivo bolezen, zlasti pa v primeru otroških nalezljivih bolezni,

- starši oziroma skrbniki, katerih otrok zboli za nalezljivo boleznijo med bivanjem v vrtcu, so dolžni priti po obolelega otroka, ko jih o tem obvesti vrtec. Strokovne delavke presojaajo o stanju posameznega otroka na podlagi mnogih dejavnikov. Strokovna delavka mora poznati otroka, njegovo domače okolje in otrokovo splošno fizično kondicijo; ob poznavanju vseh teh elementov se presodi ali moramo otroka nemudoma prepustiti zunanji oz. domači ali zdravniški oskrbi. Posredno omenjeni problem ureja Zakon o nalezljivih boleznih (Ur. l. RS, št. 69/95) v 4. členu. Ta navaja, da ima vsakdo pravico do varstva pred nalezljivimi boleznimi in bolnišničnimi okužbami ter dolžnost varovati svoje zdravje pred nalezljivimi boleznimi.

3.1. Otroci so nagnjeni k poškodbam v vrtcu zaradi svoje socialne nezrelosti in življenjske neizkušenosti. Naloga vseh zaposlenih je, da zmanjšamo možnosti za nezgode in ob nezgodah pravilno ukrepamo. **Temeljno pravilo je, da otroci nikoli ne smejo biti sami!!!**

NAJPOGOSTEJŠE POŠKODBE IN NEZGODE V VRTCU:

- Padci kot posledica teka, lovljenja, zibanja na stolih,...
- udarci ob predmete,
- stiski prstov med vratne in okenske odprtine,
- tujki v dihalih,
- ugrizi otrok,
- tujki v očesu,
- piki žuželk,
- nevarne rastline v okolici vrtca,
- padci z zunanjih igral.

Po poškodbah in nezgodah izvajamo prvo pomoč, preprečimo poslabšanje stanja (odstranimo vzrok nezgode), poskrbimo za varne okoliščine za druge otroke, če je potrebno pokličemo zdravniško pomoč, ter obvestimo starše o dogodku.

3.2. ODSOTNOST OTROKA ZARADI BOLEZNI

V skladu z nalogami, ki jih opravlja organizator ZHR, se vodi v evidencah o odsotnosti otrok zaradi nalezljivih bolezni ali poškodb. Vzgojiteljice odsotnost zaradi nalezljivih bolezni redno sporočajo organizatorju oz. vodji ZHR.

Otroci lahko dobijo nalezljivo bolezen doma ali v vrtcu, toda več možnosti za okužbo je v vrtcu, kjer otroci preživijo daljši čas v skupini.

Najpogosteje se v vrtcu pojavljajo okužbe zgornjih dihal, ki se prenašajo s kužnimi kapljicami in črevesne nalezljive bolezni.

NALEZLJIVA OBOLENJA

- infekcije zgornjih in spodnjih dihalnih poti; prehlad, angina, bronhitis, vnetje srednjega ušesa, gripa,...
- otroške kapljične nalezljive bolezni z izpuščaji; škrlatinka, ošpice, norice oz. vodene koze,...
- črevesne nalezljive bolezni; okužbe s hrano, rotavirus, salmoneloze, kamphilobakter (podobno kot salmonela),
- zajedavci; navadna glista, podančice,...
- bolezni, ki se prenašajo z dotikom; krastavost, mikrosporija (mačja bolezen - glivično obolenje), ušivost

PREPREČEVANJE IN OBVLADOVANJE NASTANKA BOLEZNI se sestoji iz naslednjih sklopov:

- zdravo prehranjevanje,
- dovolj telesne dejavnosti,
- pri vzgajanju dobrih higienskih navad,
- preprečitev infekcij v notranjem okolju,
- zagotavljanje varnega fizičnega okolja,
- vzgajanje za varno vedenje,
- dobri medosebni odnosi med otroki in vzgojitelji, med samimi otroki, med samimi vzgojitelji, med vzgojitelji in starši,...
- razvijanje pozitivne samopodobe,
- ozaveščanje o nasilju v družbi in družini,
- oblikovanje odklonilnega odnosa do slabih in škodljivih razvad.

4. ZDRAVSTVENO VARSTVO ZAPOSLENIH

Vsi delavci opravljamo preventivne zdravstvene preglede, ki so obvezni po Zakonu o varnosti in zdravju pri delu (Ur. l. RS, št. 56/1999) in Pravilniku o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev (Ur. l. RS, št. 87/2002).

Dolžnost delavcev je, da pri svojem delu ne ogrožajo otrok in obenem varujejo tudi sebe zato je delovna obleka obvezna.

- predpasnik ali halja,
- delovna obutev,
- zaščitne rokavice, (previjanje otrok z drisko,...).

4.1. UMIVANJE ROK

Bistveno vlogo ima umivanje rok. Vsi predpisi in zdravstveni pregledi ne bodo zalegli, če ljudje ne bodo vzgojeni, kar pomeni, ne le da poznajo predpise in ukrepe, temveč jih osvojijo in tudi samodejno osvajajo, ne glede na to, ali so nadzorovani ali ne.

Umivanje rok je najboljša metoda preprečevanja širjenja črevesnih in kapljičnih nalezljivih bolezni.

Roke si moramo pogosto umivati, **OBVEZNO** pa:

- pred pričetkom dela,
- po uporabi stranišča,
- pred delom z živili,
- pred jedjo,
- takoj po tem, ko smo prijeli kaj umazanega ali okuženega,...

Pedagoški delavci morajo poleg tega, da stalno skrbijo za higieno svojih rok, skrbeti tudi zato, da so umite roke otrok. Mlajšim pri tem pomagajo, starejše pa nadzirajo in jih spodbujajo, da jim umivanje rok pred določenim opravilom in po njem pride v navado.

Za ustrezno umivanje rok potrebujemo neoporečno tekočo toplo vodo, tekoče milo, papirnato brisačo za enkratno uporabo ter koš s pokrovom.

4.2. RAZKUŽEVANJE:

- pravilno umite roke so dovolj čiste in jih ni potrebno razkuževati;
- razkužilo uporabljamo tudi v primeru, da tako odredi zdravstvena inšpekcija ali Zavod za zdravstveno varstvo,
- razkužilo uporabljamo ob pojavu nalezljivih bolezni,
- razkužilo nanašamo na čiste, suhe roke ter upoštevamo navodilo proizvajalca.

5. ZRAČENJE IN OGREVANJE PROSTOROV V VRTCU

Več kot polovica otroških bolezni se prenaša kapljično iz nosne in žrelne sluznice bolnih otrok ali klicenoscev. Povzročitelji lebdiijo v zraku, na prašnih delcih, na površinah in predmetih; če hočemo preprečiti oz. razredčiti te klice c zraku, moramo prostore zračiti. Zrak se mora izmenjati približno tri krat na uro, pri pojavu obolenj, ki se širijo kapljično, pa še bolj pogosto. Pri tem moramo paziti, da hitrost gibanja zraka ni prevelika (ne več kot 0.3 m/s) in da otroci niso na prepihu.

V odsotnosti otrok pa odpremo in igralnico temeljito prezračimo. Pozimi zračimo prostore po daljšem bivanju otrok v njih, predvsem po zaposlitvi, po uživanju hrane, pred spanjem, po previjanju. Prezračevanje naj ne traja več kot 2-3 minute, da se prostori preveč ne ohladijo.

V prehodnem letnem času, kadar je zunaj temperatura dovolj visoka (okrog 20 C) in poleti naj bodo okna ves dan odprta.

Prostori za otroke morajo biti enakomerno ogrevani in sicer:

- 23 - 25° C v prostorih za nego otrok do 3. let
- 20 - 22° C v prostorih za otroke druge starostne stopnje
- 18 - 19° C v prostorih za rekreacijo

5.1. RELATIVNA VLAGA

Relativna vlaga je prav tako pomembna. Presuh zrak suši sluznico dihalnih pot, prevlažen zrak pa otežuje vzdrževanje stalne telesne temperature s potenjem. Najprimernejša je relativna vlaga med 40 in 60%.

5. 2. OSVETLITEV V IGRALNICAH

V prostorih vrtca naj bo čim več naravne osvetlitve. Svetilna telesa morajo biti funkcionalna; paziti je potrebno na pregorele žarnice ter zavarovati tako, da ob morebitni eksploziji žarnice zdrobljeno steklo ne pade iz svetilke.

V času dnevnega počitka otrok, igralnice ne smemo popolnoma zatemniti (žaluzije...).

5.3. VZDRŽEVANJE HIGIENE PROSTOROV ZA OTROKE IN IGRAČ

Ustrezno higiensko stanje prostorov, opreme in igrač v vrtcu je nujno, da se prepreči pojav in/ali širjenje nalezljivih bolezni.

Čiščenje prostorov in opreme vrtca vsakodnevno izvajajo čistilke v popoldanskem času. V dopoldanskem času oz. v času ko v vrtcu še ni čistilke so za ustrezno vzdrževanje higiene zadolženi pedagoški delavci- vsak delavec v okviru svojega oddelka.

ZA HIGIENSKO VZDRŽEVANJE IGRAČ SO ZADOLŽENI PEDAGOŠKI DELAVCI!

6. DERATIZACIJA V VRTCU

Strupi, ki se uporabljajo za deratizacijo, preprečujejo strjevanje krvi pri živalih in človeku. Vabe morajo biti postavljene v boksih, ki so nameščeni in se jih pregleduje. Največkrat so to mesta v kletnih prostorih, ki so nedostopna otrokom in niso v stiku s hrano. V primeru, da je potrebno nastaviti vabo tudi v prostorih kjer se zadržujejo otroci, mora biti vaba odstranjena in površina očiščena pred prihodom otrok v ta prostor.

V igralnice se vabe za glodavce v primeru, da se pojavijo, nastavijo v popoldanskem času, ko je vrtec prazen. Vabe nastavlja izvajalec, ki je pooblaščen; mora tudi vpisati mesta postavitve vabe in število vab.

7. ZDRAVSTVENO - HIGIENSKI REŽIM V VRTCU

7.1. SISTEM ČIŠČENJA

Vrtec SONČEK (Videm), enota ZVEZDICE (Sela) in enota MAVRICA (Leskovec) ima zaposlene lastne čistilke, ki opravljajo vsakodnevno redno čiščenje v popoldanskem času.

Čistila, čistilni pripomočki v oddelkih; v oddelkih uporabljamo za čiščenje miz in ostalih gornjih gladkih površin in tudi za odstranjevanje trdovratnejših madežev ter ostankov barvic, flomastrov, voščenk, vodenih barv,...razredčen pripravek čistila **Meglio**, neoporečna voda in čudežna krpa oz. drugo namensko sredstvo.

VSA ČISTILA MORAJO BITI SHRANJENA NA MESTU, KI NI DOSEGLJIVO OTROKOM!!!

V vseh enotah vrtca bom izvajala naslednje naloge:

- Svetovanje in nadzor nad zdravstveno higienskimi režimi v igralnicah, sanitarijah in ostalih prostorih vrtca.
- Zbirala bom potrebe po osnovnih materialnih sredstvih v posameznih enotah vrtca, ki se bodo v skladu s prioriteto tudi realizirale.
- Sodelovanje s tehničnimi delavci; čistilkami (sprotno dogovarjanje o rednem čiščenju prostorov).

- Sprotno dogovarjanje o izvajanju navodil, priporočil in zahtev inšpekcijskih služb.
- Svetovanje in priprava strokovnih navodil in obvestil za vzgojiteljice in pomočnice, ter starše otrok, za ukrepanje ob morebitnih epidemijah, infekcijah oz. ob pojavu nalezljivih bolezni v vrtcu.
- Svetovanje in nadzor nad izvajanjem zdravstveno - higienskih ukrepov v vrtcu.
- Sodelovanje z organizatoriko (ZHR) OŠ Videm.

IZOBRAŽEVANJA

- udeležila se bom izobraževanj, ki zajemajo področje zdravja in higiene v vrtcu,
- samoizobraževanje na delovnem mestu (strokovna literatura, internet, ostali mediji).

Viri:

1. Priporočila za ukrepanje v vrtcu ob nujnih stanjih in nenadno nastalih bolezenskih znakih. Dostopno na URL: <http://www.ivz.si>
2. Skupnost otroškega varstva Slovenije. Standardi in normativi za družbeno vzgojo in varstvo predšolskih otrok. Ljubljana, 1982
3. Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (Ur. l. št. 73/2000)
4. I. Eržen: Izbrana poglavja iz higiene in epidemiologije za zaposlene v živilski stroki, ZSTI Slovenije. Ljubljana, 2000.
5. Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Ur. l. RS, št. 56/1999)
6. Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev (Ur. l. RS, št. 87/2002)

Org. ZHR vrtec Videm, Sela, Leskovec

Sonja Valant Godec, dipl. vzg.